

Pilgrimystės esmė

Vytautas BALČIŪNAS

Medingėnuose, Švenčiausios Trejybės bažnyčioje, Šatrijos Ragana kelias atsiremia į rašytojos gyvenimo ir kūrybos ištakų pradžią. Ten, buvusiame dvare, kuriame ant sienų kabėjo senos Lietuvos didžiojo kunigaikščio giminės portretai, kur buvo grojama, galvojama, skaitoma, maštoma, prabėgo daug šviesių rašytojos dienų. Visa tai – XIX a. pab.-XX a. pr. Lai-

kas, esminiai civilizacijos lūžiai daug ką pakeitė. Šiandien mes turime visai kitą savo kraštą, visiškai kitą kultūrinį gyvenimą, bet yra dalykų, kuriuos bandomė vėl naujai prikelti, į kuriuos bandomė atsiremti. Rašytojos 120-ųjų gimimo metinių proga mes pradėjome ypatingo žmogaus, kuris turėjo ypatingą likimą, ypatingų dvasinių pajėgų, ypatingos šviesos, atminties kelią. Eida-

mi juo, mes pajuntame, kad iš tikrųjų tai, ką vadiname pilgrimyste ir priskiriame atgyvenusiai praeičiai, galime stebuklingu būdu išgyventi dabar, išgyventi naujai. Praeityje ieškome atramų, kurios galėtų sustiprinti, susieti ir vesti mus į ateitį. Žinoma, praeitis yra neprikeliama, neatgavinama, bet ji gali būti didelė atrama sunkiais pervartų laikais, atsinaujinimų laikais.

Iš Marijos laiškų:

Povilui Višinskiui
Medingėnai,
1901 m. birželio 24 d.

Jau savaitė baigiasi, kaip čionai viešime, o apie pargrižimą namon nei kalbos nėra, bijau ir pamislyti, kada tai bus. Atmosfera čia tokia stebėtina, jog žmogus nieko negali dirbti, daigi mislyti žmoniškai: vienu žodžiu, „psieje siej“ ir gana. Atsikeliame 10-toj, atsigulame 12-toj nakties; per visą dieną valgome; protas visai užtemtas (začmiony). Žadėjau šį tą čia padirbti, o dabar vos vos teatsivožijau pas tave tą laiškėlį parašyti. (...) Viena tik paguoda, kad muzikos prisiklausysiu lig soties: ponė H., sesuo dėdienes, yra taipogi ir grajija per dienas.

(Yra išlikusių atvirlaiškių, kuriuos iš Medingėnų Marija adresavo Povilui Višinskiui. Vienas išsiųstas 1902 m. liepos 14 d. Marija rašo, kad Medingėnuose ji ruošiasi būti iki rugpjūčio 7 d. Na, o štai ir 1904 m. birželio 21 d. Povilui Višinskiui pasiųsta žinutė: „Važiuoju į Medingėnus, gal prisieis ilgai ten pavišėti, dar pranešiu, bet lig 9-10 liepos mėn. galite tikrai ten adresuoti laiškus. (...)“ 1904 m. liepos 2 d. dienos data pažymėtame atviruke Marija Povilą informuoja, kad į Palangą nusprendė nevykti – vasaros Medingėnuose.)

No. 17. ANDANTE
aus der Sonate für Piano und Violine. * de la Sonate pour Piano et Violon.
Op. 137. No. 1. Op. 137. No. 1.
Andante grazioso.

VIOLON. *Andante grazioso.*

PIANO. *Andante grazioso.*

Iš kūrinių, kuriuos mėgo groti Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana. F. Šuberto, „Andante“ iš Sonatos fortepijonui ir smuikui